

NJI_14A Kapitoly z dějin německé literatury IIMgr. Jan Budňák, Ph.D., PhDr. Zdeněk Mareček, Ph.D.,
Mgr. Martina Trombiková, Ph.D., doc. Mgr. Aleš Urválek, Ph.D.**NJI_14A Kapitoly z dějin německé literatury II
jaro 2025**

★ TERMÍN A MÍSTO KONÁNÍ PŘEDMĚTU

středa 10:00 – 11:30, K33

★ VYUČJÍCÍ

Mgr. Jan Budňák, Ph.D.

PhDr. Zdeněk Mareček, Ph.D.

Doc. Mgr. Sylvie Stanovská, Dr.

doc. Mgr. Aleš Urválek, Ph.D.

+ hosté: Prof. Dr. Rolf Parr, Erkan Osmanović, MA

★ PLÁN

1.	19.2.25	Heinrich Heine	Jan Budňák	
2.	26.2.25	Georg Büchner	Jan Budňák	
3.	5.3.25	Franz Grillparzer	Zdeněk Mareček	
4.	12.3.25	Johann Nepomuk Nestroy + divadelní Vídeň	Zdeněk Mareček	
5.	19.3.25	Adalbert Stifter	Zdeněk Mareček	
6.	26.3.25	Theodor Fontane	Rolf Parr (ze záznamu)	

7.	2.4.25	Mährische Realisten: Marie von Ebner Eschenbach, Ferdinand von Saar	Jan Budňák	
8.	9.4.25	Naturalistische Prosa, Jakob Julius David	Erkan Osmanović Jan Budňák	
9.	16.4.25	Gerhard Hauptmann a naturalistické drama	Aleš Urválek	
10.	30.4.25	Frank Wedekind, Stefan George, Hugo von Hoffmannsthal	Aleš Urválek	
11.	7.5.25	Karl Kraus + Jung-Wien	Zdeněk Mareček	
12.	21.5.25	Rainer Maria Rilke	Sylvie Stanovská	

★ ZAKONČENÍ PŘEDMĚTU

3 kredity, zápočet

Zakončení předmětu NJI_14A bude mít celkem 2 části:

1. Ústní kolokvium (v malých skupinách).
2. Písemná práce, deadline: 9.6.2025

Prosíme o zaslání e-mailu o vložení seminární práce do Odevzdáárny předmětu, nebo o zaslání textu přímo na mail.

+ Co přesně budou jednotlivé části obnášet?

1. ÚSTNÍ KOLOKVIUM

Cílem ústního kolokvia je prověření Vašich nově získaných znalostí o německé literatuře 19. a začínajícího 20. století (od doby předbřeznové přes realismus, naturalismus až po reakce na naturalismus). Je to i taková předpříprava pro ústní státní zkoušku, při níž se s takovýmto typem otázek můžete setkat.

Kolokvium bude shrnovat znalosti faktů a souvislostí principiálně ze tří zdrojů:

- Přednášky vyučujících proslovené během semestru,
- Četba primárních (literárních) textů zadaná na přednášky,
- Jeden literárněhistorický text ke každému autorovi v rozsahu do 20 stran, který určí přednášející a dá ho studentům k dispozici (v ISu).

“Prüfungsrelevant” jsou tedy ke každé přednášce tři zdroje, typicky prezentace (ppt), primární text a literárněhistorický text.

2. PÍSEMNÁ PRÁCE

Cílem písemné práce je rozvoj vlastního přemýšlení v oblasti literárních dějin na podněty z přednášek a sekundární literatury. Nejedná se zde o literárněhistorický přehled jako v případě kolokvia, nýbrž spíše o detailnější analýzu vybraného tématu a jeho podoby v literárních textech, které určí vyučující předmětu.

Témata, ke kterým je třeba se přihlásit v ISu, se budou týkat probírané látky, tedy německé literatury od doby předbřeznové po reakce na naturalismus, a budou zveřejněna v ISu. Do seznamu širších okruhů se lze přihlásit obratem, konkretizace jednotlivých témat proběhne vždy po termínu dané přednášky. Budete si moci zvolit jedno z 8 témat. U každého tématu bude omezená kapacita přihlašovujících se: cca. 2 studující/téma.

Písemná práce má argumentativní stavbu, formuluje tedy zřetelně rozpoznatelnou tezi ke svému tématu a následně tuto tezi na textu samotném dokládá. Teze by měla vyplývat z impulzů z přednášek a především ze sekundární literatury. Práce se sekundární literaturou je pro tuto písemnou práci nezbytná a řídí se i formálně zásadami akademického psaní (včetně standardní citační normy jako je třeba tato: <https://bruecken.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/sites/56/2020/11/Stylesheet-Brucken-2020-2.pdf>)

Jedná se o následující okruhy (totožné s vybranými tituly přednášek):

<p>1. Politisches Schreiben im Vormärz: Heine und die Autoren des Jungen Deutschlands</p>	<p><i>Vede: Mgr. Jan Budňák, Ph.D.</i></p> <p>Ziel des Essays ist, die Eigenart von Heines politischem Schreiben durch eine vergleichende Analyse mit einem ausgewählten Text des "Jungen Deutschlands" zu charakterisieren. Von Heine kommen in Frage: Atta Troll, Deutschland. Ein Wintermärchen, Ludwig Börne. Eine Denkschrift, ausgewählte Gedichte. Sekundärliteratur: Gerhard Höhn: Heine-Handbuch, Peter Sprengel: Geschichte der deutschen Literatur 1830-1870 usf.</p>
<p>2. Analyse von Figuren und Revolutionskonzepten in Dantons Tod</p>	<p><i>Vede: Mgr. Jan Budňák, Ph.D.</i></p> <p>Danton und Robespierre sind zwei zentrale Antagonisten des Dramas, aber wie genau ist es um ihre Vorstellung von Revolution, Gewalt und ihrer Berechtigung, des Menschen generell beschaffen?</p> <p>Quellen sind zunächst in Studijní materiály zu finden - bitte Argumentation und Quellen zunächst mit mir besprechen (d.h. bevor Sie zu schreiben beginnen). Generell: Borgards/Neumeyer: Büchner-Handbuch.</p>
<p>3. Franz Grillparzers Stück König Ottokars Glück und Ende als</p>	<p><i>Vede: PhDr. Zdeněk Mareček, Ph.D.</i></p> <p>1. Daniela Strigl: Und die Größe ist gefährlich ...</p>

<p>Projektionsfläche für politische Lesarten des Stückes</p>	<p>2. Hans Höller: "Diesen liebe ich schon ernstlich."...</p> <p>Beides in FRANZ GRILLPARZER. Ein Klassiker für die Gegenwart. Hg.von Bernhard Fetz, Michael Hansel und Hannes Schweiger ... 2016</p> <p>3. Norbert Bachleitner: Die Theaterzensur in der Habsburgermonarchie im 19. Jahrhundert.</p> <p>4. Vlasta Reitererová in: <i>Sláva a pád krále Otakara</i>. Přeložil Radek Malý ; poznámkami, vysvětlivkami a doprovodnými studiemi opatřily Václava Kofránková a Vlasta Reitererová. Pha: Městská divadla pražská, 2019.</p> <p>Ich bin bereit, individuell die jeweiligen Konzepte zu besprechen.</p>
<p>4. Johann Nepomuk Nestroy's Figur des Zwirn und der komödiantische Effekt des code switching zwischen Hochdeutsch, Dialekt und Nachahmung des Italienischen in einer Szene der Zauberposse <i>Der böse Geist Lumpacivagabundus oder: Das liederliche Kleeblatt</i>.</p>	<p>Vede: PhDr. Zdeněk Mareček, Ph.D.</p> <p>Walter Schübler: <i>Nestroy. Eine Biographie in 30 Szenen</i>. 2001</p> <p>Wendelin Schmidt-Dengler: <i>Nestroy : die Launen des Glückes</i>. 2001</p> <p>Jürgen Hein: <i>Johann Nestroy</i>. J.B. Metzler, 1990</p> <p>Ich bin bereit, individuell die jeweiligen Konzepte zu besprechen.</p>
<p>5. Milieu und Determinierung bei Marie von Ebner-Eschenbach bzw. J. J. David</p>	<p>Vede: Mgr. Jan Budňák, Ph.D.</p> <p>Von Ebner-Eschenbach und ihren Texten wird immer wieder behauptet, sie bieten ein Gegenprogramm zu der spätrealistischen und naturalistischen Vorstellung von Milieudeterminierung an. Die Aufgabe des Essays wäre, diese Hypothese zu überprüfen. (anhand von: Lotti, die Uhrmacherin, Das Gemeindegeld, Das Schädliche u.a.). Dieselbe Hypothese könnte für die Romane von J. J. David überprüft werden (Das Blut, Der</p>

	<p>Übergang, Am Wege sterben, alle im Volltext online). Hugo Aust: Realismus. Lehrbuch Germanistik. D. Strigl: Berühmtsein ist nichts. Biographie von M. von Ebner-Eschenbach. W. Fähnders: Avantgarde und Moderne (Abschnitt: Naturalismus) P. Strelka: Des Mitleids tiefe Liebesfähigkeit M. von Ebner-Eschenbach: Das Gemeindekind.</p>
<p>6. Deutscher Naturalismus als europäisches Ereignis (Drama)</p>	<p>doc. Mgr. Aleš Urválek, Ph.D. Spurensuche zwischen Strindberg, Ibsen und Hauptmann, ggf. Familie Selicke (Schlaf a Holz). Primäre Texte sind (Strindberg, Ibsen..) online, sekundäre: I. Stoeckmann: Naturalismus. (in der Bibliothek FF).</p>
<p>7. Die Angst vor der Unentrinnbarkeit des Lebens. Zu Hugo von Hofmannsthal's Erzählung <i>Das Märchen der 672. Nacht</i></p>	<p>Vede: PhDr. Zdeněk Mareček, Ph.D.</p> <p>AJOURI, Philipp: Literatur um 1900. Literatur um 1900. Naturalismus – Fin de Siècle – Expressionismus. Akademie Verlag, Berlin 2009.</p> <p>Mathias Mayer / Julian Werlitz (Hg.): Hofmannsthal-Handbuch. Leben – Werk – Wirkung. (hier</p> <p>Roland Innerhofer: »Das Märchen der 672. Nacht« (1895), S. 276-278</p> <p>Ich bin bereit, individuell die jeweiligen Konzepte zu besprechen.</p>
<p>8. Rilke-Analysen</p>	<p>Doc. Mgr. Sylvie Stanovská, Dr.</p> <p>Primäre Texte sind online: www.rilke.de/ Gedichte</p> <p>Primär-wie Sekundärliteratur: Rainer Maria Rilke:...a na ochozech smrt jsi viděl stát. Výběr, doslov a komentáře: Hanuš Karlach, překlady Pavel Eisner, Ladislav Fikar, Jindřich Flusser, Jiří Gruša, Vladimír Holan, Hanuš Karlach, Jan Löwenbach, Jindřich Pokorný, Václav Renč.. Praha 1990.</p>
<p>9. Naturalistische Dramen als Vorläufer des Volksstücks der 1970er Jahre?</p>	<p>doc. Aleš Urválek</p> <p>Vergleich ausgewählter natur. Dramen mit Texten des modernen (west)deutschen</p>

	Volksstücks (M. Sperr, F. X. Kroetz). Texte stelle ich nach Absprache zur Verfügung
--	---

Rozsah písenné práce činí 8 – 10 tisíc znaků, z čehož max. 1/3 textu může být citovaná. Nezbytnou součástí práce bude i práce se sekundární literaturou, návrhy na vhodné zdroje budou k dispozici u každého jednotlivého tématu buď ve formě odkazu nebo naskenované literatury.

Deadline pro odevzdání práce je 9.6.2025. Do konce zkouškového období, tedy do 1.7.2025 bude následovat zpětná vazba od vyučujících předmětu (případně výzva k přepracování textu).

Při udělování zápočtu budeme hledět jak na výsledek ústního kolokvia (pozitivní/negativní), tak i písenné práce (pozitivní/negativní). Pro získání zápočtu bude potřeba získat 2x pozitivní výsledek. V hraničních případech zohledníme i Vaši aktivitu ve výuce.